

Kopgroep2030 jaarverslag 2021

Inleiding

2021 was het tweede jaar dat een flink deel van onze activiteiten, waarbij direct contact, communicatie en samenwerking met buurtbewoners essentieel is, ernstig is belemmerd door alle maatregelen ter voorkoming van een Covid-19 infectie. Desondanks heeft Kopgroep2030 met diverse digitale methodes bijeenkomsten gerealiseerd waarbij veel informatie is gedeeld. Met weinig contactmomenten hebben we alsnog een aantal belangrijke projecten succesvol kunnen afsluiten. Nieuwe projecten zijn ontwikkeld in 2021 waarvan de uitvoering is vooruitgeschoven naar 2022.

Afgelopen jaar was voor Kopgroep2030 ook een jaar waarbij, om uiteenlopende redenen, afscheid is genomen van een aantal bestuursleden van het eerste uur. Zij hebben allemaal bijgedragen aan de succesvolle ontwikkeling van onze jonge stichting die inmiddels een gesettelde naam en positie heeft binnen de toenemend aantal factoren binnen de energietransitie van Den Haag.

Dankzij diverse campagnes om nieuwe leden aan te trekken heeft Kopgroep2030 zes nieuwe actieve leden geworven. In het laatste kwartaal is er ook een nieuw dagelijks bestuur met een nieuwe voorzitter en penningmeester benoemd. Dit sterk verjongde team kijkt gemotiveerd uit naar het komend jaar waarbij een aantal nieuwe uitdagingen zullen worden opgepakt.

Gerealiseerde activiteiten en resultaten in 2021 per strategisch deelgebied

1. Omgaan met hitte en wateroverlast en de wijk groener maken

De Kopgroep2030 heeft zijn **klimaatadaptatie strategie** voor de buurt opgesteld. Deze strategie fungeert als kapstok waar losse activiteiten en projecten aan kunnen worden ophangen. We streven naar een groenblauwe buurt, waarbij de focus ligt op het voorkomen van wateroverlast en hittestress door een goede verbinding tussen stad, natuur (groen) en water (blauw) te leggen. Daarnaast is voor Kopgroep2030 de “verbuurzaming” de bepalende sociale component van deze strategie. Verder geeft de strategie aandacht aan innovatie waarbij Kopgroep2030 de kennis van en over nieuwe technische ontwikkelingen op het gebied van klimaatadaptatie in de buurt wil vergroten om hiermee ruimte en draagvlak te scheppen voor (praktische) innovaties.

Het **Groene Daken pilotproject** in samenwerking met Duurzaam Den Haag, Green2live en Energy Guards is dit jaar afgesloten. In totaal hebben 58 bewoners zich voor de twee informatieve bijeenkomsten aangemeld en 36 personen waren werkelijk aanwezig. Uiteindelijk hebben 23 bewoners (al dan niet met/ voor meerdere burens tegelijk) een één op één gesprek aangevraagd met een groen dak-coach. 18 bewoners hebben een gesprek/contact gehad met een dak-coach en hier-

van hebben twee bewoners een groen dak laten aanleggen door Energy Guards.

In totaal is er 120m² groen dak aangelegd n.a.v. deze pilot. Het resultaat van de pilot was enerzijds teleurstellend, maar er is ook van geleerd. Zo bleek 90% van de daken in dermate slechte staat te zijn dat deze vervangen diende te worden hetgeen voor alle betrokkenen te duur werd. Covid maakte de timing van de pilot ongunstig en de opgelegde maatregelen hebben het noodzakelijke proces van intensief informeren en begeleiden flink belemmerd. Deze informatie zou door een energiecoach kunnen worden gegeven. Een groen-dak-coach zou je onder de gereedschapskist van energiecoach kunnen plaatsen. De motivatie om een groen dak te nemen vanwege isolatie kan dan naast het stukje klimaatadaptatie meegenomen kunnen worden. Een aanvraag van zonnepanelen zou dan bv. gecombineerd kunnen worden met een groen dak.

Op 5 juni heeft Kopgroep2030 in samenwerking met Nature Impact Days een **Groene zaterdag** georganiseerd met als doel interesse te wekken en informatie te verschaffen over verduurzaming en verbuurzaming rond klimaatadaptatie. We hebben hiervoor een aantal kleine activiteiten die tegelij-

kertijd plaatsvonden op het Koningsplein (o.a. opening van een plantenbieb), Regentesseplein (o.a. installatie van balkonbakken in verzorgingshuis) en De Constant Rebecqueplein (Steenbreek en inrichten van openbare kruidentuin). Het was een van de eerste dagen na de strenge lockdown waarbij ondanks de afstand toch nog redelijk wat publiek de activiteiten wist te vinden.

In het laatste kwartaal heeft Kopgroep2030 zich verbonden aan een bewonersinitiatief van het

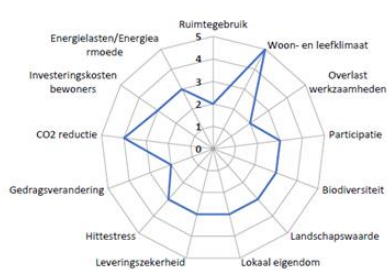
onderhouden van een **Mycelium-toren** op het De Constant Rebecqueplein. Onder het motto “buurt-mycelium-oesterzwammen: groene verduurzaming en verbuurzaming” heeft Kopgroep2030 met enkele buurtgenoten de verantwoordelijkheid op zich genomen voor het onderhouden van de toren en het muurtje van restzakken. Ook zorgt Kopgroep2030 via de buurt-mycelium-groep voor informatieverschaffing en verdere verbinding in de buurt.

2. Van het aardgas af

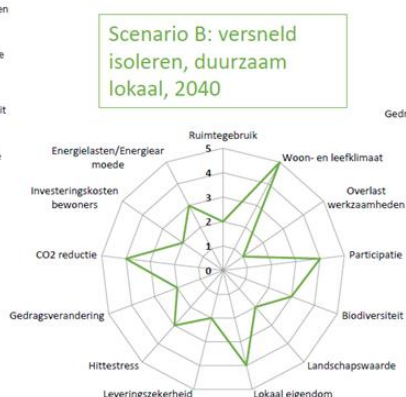
In de **tweede fase van het wijkenergieplan** heeft de inhoudelijke discussie en verder onderzoek naar een passend wijkenergieplan hebben dit jaar flinke vorderingen gemaakt. Na het uitzetten van een eerste enquête die de kennis en interesse van bewoners over de aankomende energietransitie peilde, heeft Duurzaam Den Haag een tweede opdracht gehonoreerd aan Fakton en Antea. Deze moet de mogelijke opties voor energievoorziening in de wijk onderzoeken. De enquête toonde dat 45% van de 63 bewoners die de enquête hadden ingevuld, op een of andere manier bij het proces betrokken willen blijven. Een aantal mensen heeft zich toen bij de werkgroep aangesloten. Deze groep van zo’n 15 buurtbewoners heeft het hele onderzoeksproces nauwkeurig en kritisch gevolgd en waar nodig van advies voorzien. In het laatste kwartaal zijn de eindresultaten van de verschillende analyses door Antea en Fakton gepresenteerd aan de werkgroep.

In eerste instantie zijn er 27 scenario’s gedefinieerd gebaseerd op drie niveaus van drie variabelen: jaar dat transitie wordt verwezenlijkt, mate waarin isolatie wordt toegepast en de mate waarin lokale energiebronnen worden ingezet. De 27 opties zijn langs de meetlat van haalbaarheid, betrouwbaarheid, duurzaamheid, risico’s, kosten en baten gemodelleerd. Uiteindelijk zijn er drie voorkeursscenario’s gekozen door de werkgroep. Een tweede analyse modelleerde diverse omgevingsfactoren op deze drie scenario’s dat resulteerde in de volgende integrale duurzaamheidswebben.

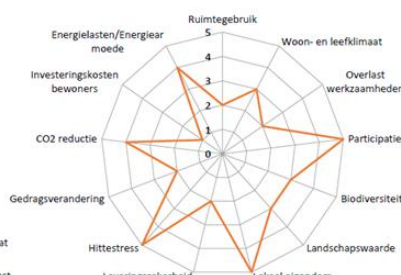
Resultaten scenario’s A, B en C

Scenario A: versneld isoleren, geen lokale bronnen, 2040

Scenario B: versneld isoleren, duurzaam lokaal, 2040

Scenario C: versneld isoleren, individuele oplossingen, 2040

Understanding today.
 Improving tomorrow.

Toelichting:

0 = het minst gunstig/voordelig
 5 = het meest gunstig/voordelig

De presentatie van deze onderzoeksresultaten aan de buurtbewoners is uitgesteld tot komend jaar, omdat de resultaten nog vertaald moeten worden naar een duidelijke eindpresentatie die bewoners voldoende inzicht geeft om een standpunt te kunnen innemen. Tevens zal de rol van de gemeente in het verder onderzoek duidelijk moeten worden. Duurzaam Den Haag zal in 2022 het voortouw nemen om de rollen van de diverse factoren duidelijk te krijgen waarna een gezamenlijk participatieplan zal worden ontwikkeld om zoveel mogelijk buurtbewoners te informeren en te participeren in eventuele volgende stappen. De rol van Kopgroep2030 daarin wordt nader besproken met Duurzaam Den Haag.

3. Energie besparen, opwekken en opslaan

In de eerste helft van het jaar is het **Challenge project “Mijn straat loopt op kop”** afgesloten met de ontwikkeling en presentatie van een Verduurzaam Me-nu en zijn leefruimtes van elf woningen geschilderd met thermische verf om te kijken of dit bijdraagt tot een verbetering van comfort. Het Verduurzaam Me-nu geeft bewoners een snel overzicht wat er aan verduurzaming van een woning gedaan kan worden, wat het kost en waar je eventuele subsidies kunt krijgen. Men heeft dan snel een overzicht van welke activiteiten men zou kunnen implementeren binnen de financiële mogelijkheden die men heeft. Er is tegelijkertijd een korte film gemaakt van het plaatsen van nieuw kozijnen met HR++ glas bij één van de bewoners die op website is gedeeld.

Het eindresultaat van het challenge project is dat in een jaar tijd iedereen in de straat is geïnformeerd over de mogelijkheden van verduurzamen en 25% van de bewoners in de straat inderdaad een of meerdere activiteiten heeft ontwikkeld, variërend van het aanleggen van een tochtstrip tot een volledige renovatie naar een duurzaam huis.

Het uiteindelijke eindproduct van deze straataanpak is met de ontwikkeling van een web-based Toolbox voor straatinitiatieven verwezenlijkt in de tweede helft van het jaar. Deze Toolbox is vanaf januari 2022 op de site van Kopgroep2030 toegankelijk voor iedereen die een gemeenschappelijk aanpak van verduurzaming van hun straat of een deel daarvan wil ondernemen. De Toolbox beschrijft stapsgewijs het proces van het Challenge straatproject en bevat diverse tools zoals voorbeelden van folders, enquêtes etc. die men kan gebruiken. Tevens geeft het een uitgebreide opsomming van alle mogelijke activiteiten die men individueel en/of gemeenschappelijk zou kunnen oppakken. Tot slot bevat de Toolbox een aantal adviezen en informatie over toegang tot mogelijke subsidies voor gemeenschappelijk straatinitiatieven. Kopgroep2030 zal de straataanpak met gebruik van de Toolbox promoten en zal waar nodig adviseren bij de start van initiatieven.

Het **Kopgroep2030/Buurkracht coöperatieve aanbestedingsproject van zonnepanelen** werd in de eerste helft van 2021 afgesloten met het contracteren van zestien buurtbewoners die in het totaal 168 zonnepanelen op hun dak hebben laten plaatsen. Omdat de aanbesteding een coöperatief initiatief was, werd het verzoek voor financiële bijdragen uit het klimaatfonds van Duurzaam Den Haag voor de gemeenschappelijke besparing van 285 ton CO2 over de komende twaalf jaar gehonoreerd. Een bedrag van 3705 euro werd nog eens verdubbeld door een bijdrage door Fonds1818. Alle zonnepanelen waren in september actief en de subsidie is conform ieders bijdragen begin december uitbetaald aan alle deelnemers.

Afgelopen jaar hebben we **VvE's gestimuleerd om hun gemeenschappelijk bezit te verduurzamen**. Dit project van Duurzaam Den Haag zal in drie buurten, waaronder REVA, in samenwerking met de bestaande bewonersinitiatieven (Kopgroep2030) en de gemeentelijke VVE Balie campagnes opzetten om zoveel mogelijke VvE's te informeren en stimuleren gemeenschappelijk actie te ondernemen. Met geïnteresseerde VvE's zullen trajecten worden uitgezet hoe men het moeilijke proces van verduurzamen zou kunnen aanvlagen. Het project is in 2021 voorbereid en heeft van de Provincie Zuid-Holland financiering gekregen. De start is echter uitgesteld tot begin 2022 omdat de corona-matregelen een effectieve uitvoering in weg zitten.

4. Communicatie

Communicatie in tijden van corona bleek een grote uitdaging. Toch zijn er een aantal digitale initiatieven ontwikkeld en succesvol uitgevoerd.

Kopgroep2030 dit jaar zijn huisstijl voor alle communicatie aangepast en de belangrijkste activiteiten waren:

Via diverse kanalen worden mensen uitgenodigd om gezamenlijk in gesprek te gaan met een Hageenaar op een gespecialiseerd deelgebied dat raakt aan de energietransitie of klimaatadaptatie, de zogenaamde **Buurtbabbels**

Zo waren geanimeerde gesprekken met raadslid Chris van der Helm van de gemeente Den Haag over zijn rol in dit proces en met stadsecoloog Esther Vogelaar over het versterken van biodiversiteit in de stad. Het blijkt echter moeilijk mensen te trekken voor dit soort digitale bijeenkomsten. Een derde bijeenkomst trok geen nieuwe deelnemers en is daarom afgezegd. Zodra de coronamaatregelen het weer toestaan zal Kopgroep2030 dit initiatief weer oppakken en hopelijk trekt een live discussie meer belangstellenden. De Regenvalk aan het Regentesseplein is bereid om ruimte beschikbaar te stellen.

Samenwerking met Duurzaam Den Haag en andere partners

Kopgroep2030 opereert na het binnenhalen van een aantal projecten met financiering steeds onafhankelijker van Duurzaam Den Haag. Een poging om een samenwerkingsovereenkomst te formuleren strandde op het feit dat Duurzaam Den Haag het jaar met name nodig had om haar eigen rol binnen de nieuwe opdracht van de gemeente te definiëren en het feit dat de hen geïnitieerde bewonersinitiatieven in de verschillende buurten nogal verschillen. Er zijn nog geen specifieke activiteiten per buurt gedefinieerd. Vast staat dat Duurzaam Den Haags initiatief in Koningsplein en omgeving het meest onafhankelijk opereert hetgeen ook een van uitgangspunten was. Daardoor zal de relatie steeds losser worden en met name gericht zijn op samenwerking op basis van gemeenschappelijke projecten. Daardoor zal de financiering naar Kopgroep2030 duidelijk minder zijn.

Dit jaar heeft Kopgroep2030 een kortstondige samenwerking gehad met de Klimaatnerds van de Hogeschool. Zij werden gevraagd om een campagne te bedenken voor het werven van nieuwe leden. De campagne was relatief duur en de opbrengst was niet naar verwachting.

De samenwerking met Buurkracht in de organisatie en uitvoering van het collectieve zonnepanelen aanbestedingsproject was ook niet naar tevredenheid. Kopgroepleden concludeerden dat de samenwerking met commerciële partijen beter voorbereid moet worden met duidelijke afspraken op papier over ieders verantwoordelijkheid en een eventueel eindproduct.

Kopgroep2030 is nu op zoek naar andere partijen voor samenwerking. Hierbij wordt o.a. gedacht aan een samenwerking met de Universiteit van Leiden (locatie Den Haag) voor het laten uitvoeren van onderzoek door studenten in opleiding. Tevens zullen de samenwerking met andere buurtinitiatieven binnen REVA weer worden gestimuleerd.

In april kreeg Kopgroep2030 een platform van de Gemeente Den Haag om een **Energie-Webinar** te organiseren. Deze werd bezocht door zo'n 50 deelnemers die luisterden naar een presentatie van een scala van maatregelen die mensen kunnen nemen t.a.v. energie besparen en opwekken.

Kopgroep2030 heeft zijn **voorbeeldproject** van de succesvolle verduurzaming van de **VVE Van Merlenstraat** gepresenteerd op 4 webinars georganiseerd door VVE-010 en VVE's met Energie in Rotterdam en VVE's met Energie in samenwerking met de gemeente in Amsterdam.

Vertegenwoordigingen

Kopgroep2030 was vertegenwoordigd in platformdiscussies over "Transitievisie Warmtenet" en "Het jaar van het dak" van de gemeente Den Haag en "Regiegroep" van Duurzaam Den Haag. Ook werden er informatie bijeenkomsten van WijWeimar en de VVE Balie bijgewoond.

Tot slot

Kopgroep2030 heeft in 2021 een aantal leden zien vertrekken. Zo zijn de oud bestuursleden Joey ten Cate, Walter Faas en Thijs de Neve, vanwege verhuizingen of andere werkzaamheden vertrokken. Gelukkig hebben we in de loop van het jaar ook de nieuwe leden Noud Dumoulin, Jorick Wijnen, Marjatta Fehres, Margreet de Keijzer, Roos Joppe en Marjolein Straathof kunnen verwelkomen als nieuw lid. Het dagelijks bestuur in 2022 wordt gevormd door Noud Dumoulin (voorzitter) voorzitter, René L'Herminez (secretaris) en Jorick Wijnen (penningmeester).

Je kunt ons bereiken via info@kopgroep2030.nl of kopgroep2030@gmail.com

Bijdragen van Kopgroep2030 leden in 2021

Realisatie jaarplan 2021

Doelstelling	Geplande activiteit	Realisatie
A. Omgaan met hitte en wateroverlast & vergroenen	Groene daken project afronden	Afgerond met 120 m2 groen dak
	Het in kaart brengen van groene initiatieven in de buurt	Gedaan, maar nog niet op papier
	Bewonersactie hitte/droogte	Groen zaterdag met Nature Impact Days
	Bewonersactie nat	idem
B. Van het gas af	Klimaatadaptatie strategisch plan	Volbracht
	Groene laadstraat	Ons voorstel is afgewezen door de Challenge subsidie jury
		Onderhoud van de Mycelium toren op het CR plein opgepakt
C. Energie besparen en opwekken	Bewoners enquête	Gerealiseerd
	Kwantitatief onderzoek 27 scenario's	Door Antea en Fakton Energy in samenwerking met de Werkgroep Warmte
	Inhoudelijk onderzoek van de 3 voorkeursscenario's	Door Antea en Fakton Energy in samenwerking met de Werkgroep Warmte
	Presenteren van de resultaten aan de buurt	Verplaatst naar 2022
D. Communicatie	Reacties op de onderzoeken uit de buurt ophalen	Verplaatst naar 2022
	Campagne energiekwartetten	Gecancelled vanwege corona.
	Challenge project "mijn straat loopt op kop" afronden	Activiteiten afgesloten in April. Eindrapportage en financiële verantwoording in juni
	Collectieve inkoopactie	Collectieve aanvraag steun Klimaatfonds voor CO2 besparing zonnepanelen uit Buurkracht project Design en inhoudelijk afgesloten
	Toolbox ontwikkelen	Campagne voor gebruik in 2022
D. Communicatie	Start met een nieuwe straat met de straataanpak (toolbox)	In 2022
	Bijeenkomsten VvE verduurzamen	Verplaatst naar 2022
D. Communicatie	Huisstijl ontwikkelen	Ontwikkelen van de folder Verduurzaam Menu
	Nieuwe leden werven	Energie Webinar gefaciliteerd in samenwerking met de Gemeente
D. Communicatie	Huisstijl ontwikkelen	Huisstijl is ontwikkeld
	Nieuwe leden werven	6 nieuwe leden gewonnen Bijdragen aan 4 Webinars over verduurzamen van VvE's